

Deu ser català 'light'

Estic llegint aquests dies una novel·la esplèndida. Un llibre magnífic; segurament, com solen dir els crítics, dels més importants dels últims anys. Una obra de gran literatura, ben travada i construïda, amb unes dosis de fabulació, de creació d'històries i de personatges, de situacions i de diàlegs fascinants que a mi ja m'agradaria ser capaç de posar als meus llibres. I podria continuar encara moltes ratlles explicant com i quant m'agrada. A més, conec l'autor/a (vejam si se'n podrà conservar l'anonimat) i és una persona admirable i simpàtica. No puc dir de l'obra i de l'escriptor/a sinó coses bones, lloances i admiracions. Excepte en un sol punt, una sola cosa, que no entenc i que m'irrita, em disturba i em distrau del plaer de la lectura. Coses de llenguatge, concretament. I com que no puc pensar que l'autor/a no controle prou l'idioma, com que resulta difícil que aquestes coses que a mi em molesten simplement se li escapen de la mà, de la màquina o de l'ordinador, dic jo que ha de ser culpa del català *light*. No pot ser una altra cosa.

Ja passa, i no hi tinc res a dir, que el personal escriga "barco" i "entregar", que abans eren considerats barbarismes: ara ja són mots de casa, els gastem amb bona consciència, i *vale*. Em molesta bastant més que —com en aquest llibre— s'escriga "conèixe'ls", cosa que als valencians ens resulta horribonant i estranya, en comptes de "conèixer-los", i coses igualment barcelonines i poc serioses. O que fiqui inexplicables cullerades dialectals, no sé exactament de quin dialecte, quan parla un personatge molt formal i cultíssim i resulta que diu "allavores" en comptes de "llavors". O que sistemàticament aparega "es sent", "es suposa", etcètera, quan jo pensava que en casos així havíem acordat escriure "se sent" i "se suposa". En fi, qui sap si ho hem de considerar pecats venials i menuts, pels

quals, però, qui paga la penitència és lector de pell massa sensible, com ara jo mateix. No ens hem de morir per això, ni a la llengua li ha de passar res de seriós. Molesta i prou. O molesta només a qui molesta, supose.

Sí que és seriós, però, que en poques pàgines consecutives apareguen coses com aquestes:

a) "d'una embestida els va enviar...": si es tracta d'un nou derivat de "bèstia", passe, altrament jo tenia entès que calia escriure "investida": ¿on era, en tot cas, el corrector de la molt prestigiosa i acreditada editorial que edita aquest llibre?

b) "les classes mitges baixes...": abans, les classes es dividien, *grosso modo*, en altes, mitjanes i baixes, més les combinacions d'unes amb altres; ara, però, deu ser que es divideixen en senceres o completes, mitges, i nul·les, o alguna terminologia que desconec.

c) Un senyor que ha fet un esmorzar "apressarat": cal suposar que és també un nou derivat de "pressa" i "apressar", o siga allò que tota la vida havíem dit "apressat"; però "apressarat", no sé per què, em sona com un rebot del castellà "apresurado", perquè en català *heavy* no ho havia vist mai.

d) Un senyor a qui li disturba una cosa i fa el propòsit de "lliurar-se'n", i m'estalvie la glossa, perquè és cosa ja massa vista i parlada, però qui sap si això finalment serà també una moneda de curs legal.

e) Un altre personatge que viatja i ha de fer una llarga "travessa": jo sabia que travessa vol dir peça llarguera, biga, o sistema d'apostes mútues, però mai de mai havia sentit o vist que també significava "acció de travessar": més novetats.

f) Una cosa que contrasta amb una altra "com el dia de la nit": nous misteris de l'ús de les preposicions.

g) Un senyor que ha de dormir en un "camastre": curiós derivat de cama, que altra casa no pot ser en català.

h) Un lloc que era fred i "desangelat": més riquesa de vocabulari, per aquest procediment: "*desangelado*" = "desangelat", i endavant, no hi ha problemes.

Espigole algunes cosetes més, i acabe, que si no la requisitòria es faria massa larga: una por que és "comú" i no "comuna", algú que té aquestes "dixoses" coses que un altre busca, un altre que va seure als "sillons", i en fi, deixem-ho córrer. Qui sap si estic buscant palletes a l'ull del veí quan jo tinc una biga que no veig, si estic tirant pedres al cap de l'adúlter/a sense estar lliure de pecat, o si se'm pot aplicar algun exemple evangèlic semblant. Possiblement sí. Potser he comès delictes que no recorde contra l'idioma, però aquests, em pense que no seria capaç de cometre'ls. I em pense també que hi ha escriptors, editors, correctors, professors, teòrics pràctics, polemistes i altres artistes que tot això que a mi em semblen delictes ho veuen com a cosa normal, evolució lògica, assumible i acceptable, el català que ara es parla, i signe de vigorosa salut. També sé que molt importants prosistes dels nostres dies (per exemple dos, el noms dels quals comencen per P, i que són vius, i per tant no són ni Pla ni Pedrolo), escriuen coses així, i pitjors, tot i ser ja d'edat avançada, vull dir de més anys que jo, i de llarga i notable bibliografia. O siga, que aquesta mena de català que ara individus més joves i polemistes en diuen *light* ja existia abans, i ha existit sempre, només que ningú no pretenia posar-li etiquetes de modernor.

Joan F. Mira